

Scenariusz zajęć dla nauczycieli biologii w klasach IV–VI

autor: Agnieszka Nowak

temat: **FLORA WIOSENNA**

Kolory tęczy – rozpoznawanie wybranych gatunków wiosennych kwiatów oraz zapoznanie się z roślinami kwitnącymi w ciągu całego roku

Wstęp

Wiosna to czas, kiedy warto wybrać się na wycieczkę botaniczną. Rozpoznawanie roślin nie jest łatwe i dlatego niewielu nauczycieli podejmuje się tego zadanie. Przedstawiony poniżej scenariusz zapewnia powodzenie w tym temacie. Niezbędny jednak podczas zajęć jest zestaw botaniczny „Flora wiosenna lasów”, jest to prosty klucz do rozpoznawania 61 wybranych gatunków wiosennych kwiatów. Niemniej jednak nauczyciel przed zajęciami musi zapoznać się z gatunkami z klucza i wcześniej zapoznać się z terenem, aby te gatunki spotkać podczas zajęć w terenie.

Czas zajęć:

Jedna lub dwie godziny lekcyjne – w zależności od dostępności czasu. Zajęcia rozpoczynamy od wycieczki do lasu lub na łąkę w pobliżu lasu, podczas której uczniowie zapoznają się z kwiatami wiosennymi. Okres, w którym można przeprowadzić zajęcia trwa od kwietnia do czerwca.

Cele ogólne

- nauczymy się rozpoznawać kilka, kilkanaście gatunków roślin zielnych
- poznamy różnorodność flory
- poznajemy bioróżnorodność
- rozpoznamy miejsca i warunki terenowe, w których występują wybrane gatunki

Cele operacyjne zajęć:

- określimy miejsca występowania poszczególnych gatunków roślin zielnych
- zbadamy i spisujemy wybrane rośliny wiosenne rosnące w lesie lub przy nim
- przedstawimy gatunki spotykane najczęściej i najrzadziej oraz zapoznamy się z czasem ich kwitnienia
- poznamy znaczenie roślin kwitnących dla środowiska w tym owadów

Realizowane elementy PP:

Uczeń:

- oznacza roślin przy pomocy prostego klucza
- zna florę wiosenną terenów wyżynnych i górskich
- rozumie znaczenie bioróżnorodności dla całości środowiska

Potrzebne pomoce i materiały:

- zestaw botaniczny „Flora wiosenna lasów” (wydawnictwo Bieszczadzkiego

Parku Narodowego)

- tablica „Polska łąka kwietna” (na wyposażeniu Izby Przyrodniczej przy ul. Misiągiewicza 10 w Przeworsku)
- tablica „Rośliny miododajne” (na wyposażeniu Izby Przyrodniczej przy ul. Misiągiewicza 10 w Przeworsku)
- klucze do oznaczania roślin (Przewodnik do oznaczania roślin J. Rostafiński)

Przebieg zajęć – instrukcja dla nauczyciela:

W wersji dwugodzinnej zajęć po wprowadzeniu uczniów w tematykę roślin zielnych, wybieramy się na wycieczkę w teren, w którym znajdziemy gatunki roślin opisane w kluczu. Na wstępie, jeszcze w Izbie Przyrodniczej, nauczyciel przy pomocy tablic „Rośliny miododajne” oraz „Polska łąka kwietna” opowiada uczniom o roślinach kwitnących w całym okresie wegetacyjnym, mając na uwadze: różnorodność świata roślin, różne pory kwitnienia roślin w ciągu roku, znaczeniu kwiatów dla owadów w tym pszczoł, a co za tym idzie dla rolnictwa a także objaśnia uczniom znaczenie roślin kwitnących dla środowiska. Rozróżnia różne rodzaje roślin miododajnych oraz przedstawia rośliny kwitnące na łące.

Z kolei podczas wycieczki skupiamy się na roślinach wiosennych i należy pomóc uczniom w wybraniu odpowiednich (tych które są w kluczu). Na początku należy zapoznać uczniów z budową rośliny zielnej (wskazówki w kluczu na każdej karcie), aby podczas oznaczania nie mieli kłopotu z rozróżnieniem kształtu liści lub kwiatów. Nauczyciel prosi, aby uczniowie podzielili się na grupy po 2-4 osób. Podczas zajęć każda grupa odszukuje w terenie roślinę i stara się ją oznaczyć przy pomocy klucza. Po oznaczeniu zapisuje nazwę.

Zajęcia, w miarę potrzeby, mogą być skrócone do jednej godziny lekcyjnej poprzez przyniesienie przez nauczyciela zebranych roślin do klasy.